

Brüssel, 19.11.2019
COM(2019) 607 final

2019/0269 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel energiaühenduse ministrite nõukogus ja energiaühenduse alalises kõrgetasemelises töörühmas (Chişinău 12.–13. detsember 2019) võetava seisukoha kohta

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Ettepanek puudutab otsust, millega määratakse kindlaks energiaühenduse ministrite nõukogus ja energiaühenduse alalises kõrgetasemelises töörühmas (edaspidi „töörühm“) liidu nimel võetav seisukoht seoses mitme aktiga, mille need organid kavatsevad vastu võtta 12.–13. detsembril 2019. Ettepanek hõlmab ka nende kahe organi päevakorrapunkte, mis ei kuulu ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 reguleerimisalasse, kuid eeldavad nõukogu poliitilist heakskiitu.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Energiaühenduse asutamisleping

Energiaühenduse asutamislepingu (edaspidi „asutamisleping“) eesmärk on luua stabiilne õigus- ja tururaamistik ning võrguenergiakaubanduse ühtne õigusruum, rakendades liidu *acquis* kokkulepitud osi kolmandate riikide energiatemaatikas. Leping jõustus 1. juulil 2006. Euroopa Liit on asutamislepingu osaline¹. Asutamislepingus viidatakse kolmandatele riikidele kui lepinguosalistele.

2.2. Energiaühenduse ministrite nõukogu ja töörühm

Ministrite nõukogu tagab asutamislepingus sätestatud eesmärkide täitmise. Organ annab majanduspoliitilisi üldsuuniseid, võtab meetmeid ja võtab vastu menetlusedokumente. Igal lepinguosalisel on üks hääl ja ministrite nõukogu kasutab teemast olenevalt eri hääletamiseskirju. EL on üks üheksast lepinguosalisest ja sellel on üks hääl, olenevalt samuti kõnesolevast teemast.

Jaotise 2.3 punktides 1 ja 3 loetletud kavandavad aktid tuleb vastu võtta ühehäälselt (asutamislepingu artiklid 73 ja 74 koostoimes asutamislepingu artikliga 88 ning artikli 92 lõikega 1).

Jaotise 2.4 punktides 2 ja 3 loetletud muude kavandatavate päevakorrapunktide vastuvõtmiseks on vaja kahekolmandikulist häälteenamust (asutamislepingu artiklid 83 ja 87).

Jaotise 2.3 punktis 2 loetletud kavandatavate aktide puhul kasutatakse lihthäälteenamust (asutamislepingu artikli 91 lõike 1 punkt a).

Jaotise 2.3 punktis 4 loetletud kavandatava akti ja jaotise 2.4 punktis 1 loetletud muu päevakorrapunkti kohta teeb ministrite nõukogu või töörühm otsused lihthäälteenamusega, kuid siin ei ole ELil hääleõigust (asutamislepingu artiklid 80 ja 81).

Alaline kõrgetasemeline töörühm on ministrite nõukogu tähtis allorgan. Ministrite nõukogult saadud volituse alusel võib see lisaks muudele ülesannetele võtta meetmeid. EL on töörühmas esindatud ühe häälega.

Asutamislepingu artiklis 47 on sätestatud: „Ministrite nõukogu tagab käesolevas lepingus sätestatud eesmärkide saavutamise. Ministrite nõukogu: [...] b) võtab meetmeid [...]“.

Kolmanda energiapaketi² vastuvõtmiseks energiaühenduse ministrite nõukogus tehtud otsuse D/2011/02/MC-EnC artiklites 27 ja 28 sedastatakse, et i) energiaühendus püüab kohaldada Euroopa Komisjonis kolmanda energiapaketiga vastu võetud võrgueeskirju ja suuniseid ning ii) alaline kõrgetasemeline töörühm võtab vastu võrgueeskirjad ja suunised.

¹ ELT L 198, 20.7.2006, lk 15.

² Direktiiv 2009/72/EÜ, direktiiv 2009/73/EÜ, määrus (EÜ) nr 714/2009 ja määrus (EÜ) nr 715/2009.

2.3. Ministrite nõukogu ja töörühma kavandatavad aktid

Ministrite nõukogu võtab 13. detsembril 2019 ja töörühm 12. detsembril 2019 vastu mitu akti.

Käesolevas ettepanekus võtta vastu ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohane otsus käsitletakse liidu nimel võetavat seisukohta seoses **ministrite nõukogu** järgmiste kavandatavate aktidega:

- (1) otsus, millega võetakse vastu energiaühenduse 2020.–2021. aasta eelarve ja rahalised osalused;
- (2) asutamislepingu artikli 91 lõike 1 kohased otsused, millega tehakse kindlaks kõnealuse lepingu rikkumine järgmistes juhtumites:
 - (a) otsus 2019/.../Mc-EnC Serbia suutmatuse kohta täita energiaühenduse asutamislepingut juhtumi ECS-10/17 puhul;
 - (b) otsus 2019/.../Mc-EnC Serbia suutmatuse kohta täita energiaühenduse asutamislepingut juhtumi ECS-13/17 puhul;
 - (c) otsus 2019/.../Mc-EnC Kosovo*³ suutmatuse kohta täita energiaühenduse asutamislepingut juhtumi ECS-6/18 puhul;
- (3) asutamislepingu artikli 92 lõike 1 kohased otsused:
 - (a) energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 kohane otsus juhtumite ECS-8/11 S, ECS-2/13 ja ECS-6/16 puhul meetmete kehtestamise kohta Bosniale ja Hertsegoviinale ning nende pikendamise kohta;
 - (b) energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 kohane otsus juhtumite ECS-3/08 ja ECS-9/13 puhul meetmete kehtestamise kohta Serbia Vabariigile ning nende pikendamise kohta.

Käesolevas ettepanekus võtta vastu ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohane otsus käsitletakse liidu nimel võetavat seisukohta **töörühma** järgmise kavandatava akti kohta:

- (4) energiaühenduse alalise kõrgetasemelise töörühma otsus määruse (EL) nr 312/2014 (millega kehtestatakse ülekandesüsteemides gaasivarustuse tasakaalustamise võrgueeskiri) rakendamise kohta.

Ministrite nõukogu ja töörühma kavandatavate aktide (edaspidi ühiselt „kavandatavad aktid“) eesmärk on aidata täita asutamislepingu eesmarke ning hõlbustada Viinis asuva ja muu hulgas ministrite nõukogu haldusküsimustes toetava energiaühenduse sekretariaadi (edaspidi „sekretariaat“) tegevust.

2.4. Muud päevakorrapunktid

Terviklikkuse huvides tuleb märkida, et peale kavandatavate aktide on ministrite nõukogu ja töörühma kohtumiste päevakorras mitu muud punkti. Nende punktide kohta kavatseb komisjon väljendada liidu nimel alljärgnevaid seisukohti, mis esitatakse ka käesoleva ettepaneku 3. lisas.

³ *See määratlus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ja on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 (1999) ning Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

1. 2019. aasta poliitilised üldsuunised energiaühenduse ja selle lepinguosaliste 2030. aasta eesmärkide ja kliimanetraalsuse kohta

Asutamislepingu üks põhieesmärk on luua integreeritud ja kestlik üleeuroopaline energiaturg, mis põhineb stabiilsel õigus- ja tururaamistikul, meelitades ligi majandusarengu ja sotsiaalse stabiilsuse jaoks vajalikke investeringuid, parandades keskkonnaseisundit ja edendades taastuvenergia kasutamist. Et energeetikasektor on üks peamisi kasvuhoonegaaside heite tekitajaid ning et energiapoliitika ja kliima on omavahel tihedasti seotud, on tähtis tugevdada energiaühenduse poliitikaraamistikku energiatõhususe, taastuvenergia ja kasvuhoonegaaside heite valdkonnas.

Energiaühenduse ministrite nõukogu on vastu võtnud soovitus 2016/02/MC-EnC määruse (EL) nr 525/2013 (kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi kohta) rakendamise ettevalmistamise kohta ning soovitus 2018/01/MC-EnC energiaühenduse lepinguosaliste lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade väljatöötamise kohta.

Ministrite nõukogu otsustega võeti 2009. aasta taastuvenergia direktiiv ja 2012. aasta energiatõhususe direktiiv vastu ning üle energiaühenduse õiguskorda, sealhulgas kogu energiaühenduse 2020. aasta energiatõhususe eesmärk (väljendatuna nii primaar- kui ka lõppenergia tarbimisena) ja iga lepinguosalise taastuvenergiaalased erieesmärgid 2020. aastal.

Ministrite nõukogu võttis 2018. aasta novembris vastu majanduspoliitilised üldsuunised energiaühenduse asutamislepingu osaliste 2030. aasta eesmärkide kohta. Üldsuunised tähistasid poliitilist konsensust kolme kindlapiirilise energia- ja kliimaeesmärgi püstitamisel 2030. aastaks: energiatõhususe eesmärk, taastuvate energiaallikate osakaalu eesmärk ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk. Need eesmärgid peaksid olema kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega ja lepinguosalistele võrdselt tähtsad ning nende puhul tuleb arvesse võtta asjakohaseid sotsiaal-majanduslikke erinevusi, tehnoloogia arengut ning kliimamuutusi käsitlevat Pariisi kokkulepet.

Euroopa Liidu Nõukogus ja Euroopa Parlamendis 2018. aastal ja 2019. aasta alguses saavutatud poliitilised kokkulepped võimaldasid paketiga „Puhas energia kõikidele eurooplastele“ kehtestatud kõiki eeskirju jõustada alates 2019. aasta juunist. ELi õiguses on nüüd täielikult kinnistunud kolm 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärki: kasvuhoonegaaside heite vähendamine vähemalt 40 % võrreldes 1990. aasta tasemega; vähemalt 32,5 % energiatõhususe eesmärk; vähemalt 32 % taastuvenergia eesmärk.

Pärast soovitus 2018/01/MC-EnC vastuvõtmist ja arvestades lepinguosaliste kohustusi ELiga ühinemise protsessis, ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooniga võetud kohustusi ja Pariisi kokkulepet koos riikide vastavate kindlaksmääratud rahaliste osalustega, arutab energiaühenduse ministrite nõukogu 13. detsembril 2019 edasienergiatõhususe, taastuvate energiaallikate ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi 2030. aastal, mis on sama kaugeleulatuvad kui Euroopa Liidu 2030. aasta eesmärgid.

Energiaühendusele ja lepinguosalistele kehtivate 2030. aasta eesmärgi ja kliimanetraalsust käsitlevate 2019. aasta majanduspoliitiliste üldsuuniste eelnõu tähistab ministrite nõukogus saavutatud poliitilist konsensust, millega pakutakse välja poliitilised suunised nende eesmärkide täitmiseks.

Komisjon kavatseb Euroopa Liidu nimel toetada 2019. aasta majanduspoliitiliste üldsuuniste eelnõu vastuvõtmist. Ministrite nõukogu kohtumisel või enne seda võib komisjon ilma nõukogu täiendava otsuseta kokku leppida 2019. aasta majanduspoliitiliste üldsuuniste eelnõu väikestes muudatustes, milles võetakse arvesse energiaühenduse asutamislepingu osaliste märkusi.

2. Energiaühenduse tegevuse aastaaruanne 2018–2019

Komisjon kavatseb Euroopa Liidu nimel toetada 2018.–2019. aasta aruande vastuvõtmist.

3. Direktori 2018. aasta eelarvekohustuste täitmine, lähtudes 31. detsembril 2018 lõppenud aastat käsitlevast auditaruandest, audiitorite kinnitavast avaldusest ja eelarvekomitee aruandest

Komisjon kavatseb Euroopa Liidu nimel toetada direktori 2018. aasta eelarvekohustuste täitmise heakskiitmist.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

3.1. Ministrite nõukogu kavandatavad aktid

3.1.1. *Otsus, millega võetakse vastu energiaühenduse 2020.–2021. aasta eelarve ja lepinguosaliste rahalised osalused*

Ministrite nõukogu kavandatavas menetlusedokumentis nähakse nii 2020. kui ka 2021. aastaks ette kogueelarve summas 4 812 073 eurot. Sellel tasemel kinnitati ka 2019. aasta eelarve. Järelikult ei ole eelarvet 2019. aastaga võrreldes suurendatud.

Kogueelarves nähakse teatavates valdkondades ette suurem summa, näiteks inflatsiooni tõttu kohandatakse töötajate palku (täiendav 2 % nii 2020. kui ka 2021. aastal), luuakse kaks uut alalist ametikohta (üks koht uuele puhta energeetika paketi eksperdile ja teine uuele keskkonnaküsimuste eksperdile) ning suurenevad tööruumide rendikulud. Suurenenud kulusid rahastatakse teiste eelarveeraldiste ja -säästude ümberpaigutamisega. Lisaks keskendub energiaühendus rohkem oma põhiülesannetele, mis on määratletud energiaühenduse õigusraamistikus.

Euroopa Liit rahastab 94,78 % kogueelarvest ja ülejäänud tuleb energiaühenduse asutamislepingu osalisteks olevatelt kolmandatelt riikidelt.

Ministrite nõukogus liidu nimel võetav seisukoht peaks väljendama heakskiitu otsusele, millega võetakse vastu energiaühenduse eelarve aastateks 2020–2021 ja lepinguosaliste osamaksed eelarvesse.

3.1.2. *Asutamislepingu artikli 91 lõike 1 kohased otsused, millega tehakse kindlaks asutamislepingu rikkumine järgmistel juhtudel*

Vaidluste lahendamise kord on sätestatud asutamislepingu kohase vaidluste lahendamise kodukorra III jaotise 1. peatükis ja IV jaotise 1. peatükis⁴.

⁴

Menetlusedokument 2008/01/MC-EnC asutamislepingu kohase vaidluste lahendamise kodukorra kohta, mida on muudetud 16. oktoobri 2015. aasta menetlusedokumentiga 2015/04/MC-EnC asutamislepingu kohast vaidluste lahendamise kodukorda käsitleva 27. juuni 2008. aasta menetlusedokumendi 2008/01/MC-EnC muutmise kohta.

- (a) Otsus 2019/.../Mc-EnC Serbia suutmatuse kohta täita energiaühenduse asutamislepingut juhtumi ECS-10/17 puhul

Kolmandas energiapaketi sätetatud tähtsamaid kontseptsioone on ülekandesüsteemi haldurite eraldamine. See eeldab energiaülekande tõhusat eraldamist tootmis- ja pakkumishuvidest. Kolmandast riigist või kolmandatest riikidest pärit isiku või isikute kontrollitava ülekandesüsteemi halduri sertifitseerimise korral kohaldatakse gaasidirektiivi⁵ artiklit 11. Gaasidirektiivi artikliga 10 on ette nähtud, et enne ettevõtja heakskiitmist ja ülekandesüsteemi halduriks määramist peab ta olema sertifitseeritud. Selleks peab ettevõtja täitma kolmanda energiapaketi eraldamisnõudeid ehk gaasidirektiivi artiklit 9.

Nii gaasidirektiiv kui ka gaasimäärus⁶ kaasati energiaühenduse *acquis*'sse ministrite nõukogu 6. oktoobri 2011. aasta otsusega 2011/02/MC-EnC.

Sekretariaat leidis esialgu, et ettevõtja Yugorogaz-Transport sertifitseerimisega sõltumatu süsteemihalduri mudeli kohaselt on Serbia Vabariik jätnud täitmata oma kohustused, mis tulenevad energiaühenduses kehtivatest direktiivi 2009/73/EÜ artiklist 10, artikli 14 lõike 2 punktidest a, b, d ja artiklitest 15 ja 11 ning määruse (EÜ) nr 715/2009 artiklist 24. Seepärast esitas sekretariaat ministrite nõukogule põhjendatud taotluse.

Põhjendatud taotluses esitatud asjaolude ja argumentide alusel peaks ministrite nõukogu võtma liidu nimel seisukoha, mis väljendab heakskiitu otsusele, millega tehakse kindlaks rikkumine juhtumi ECS-10/17 puhul.

- (b) Otsus 2019/.../Mc-EnC Serbia suutmatuse kohta täita energiaühenduse asutamislepingut juhtumi ECS-13/17 puhul

Euroopa Liidu Kohtu otsuste kohaselt on kolmandate isikute juurdepääs ülekandevõrkudele „oluline meede“,⁷ mida lepinguosalisel peavad rakendama, et täita asutamislepinguga võetud kohustused. Gaasidirektiivi artikli 32 lõike 1 kohaselt peavad lepinguosalisel tagama, et maagaasi ülekandevõrgule kolmandate isikute juurdepääsu süsteemi rakendatakse kõigi võrgukasutajate suhtes objektiivselt ja ilma diskrimineerimiseta, lähtudes avaldatud tariifidest. Gaasimääruse artikli 16 lõigetega 1 ja 2 kehtestatakse ülekandesüsteemi haldurile kohustus teha turuosalistele kättesaadavaks maksimaalne võimsus kõigis asjaomastes punktides, võttes arvesse süsteemi terviklikkust ja võrgu tõhusat toimimist, ning kohustus rakendada ja avaldada mittediskrimineerivad ja läbipaistvad võimsuse jaotamise mehhanismid. Vastavalt gaasimääruse artikli 18 lõikele 3 koostoi mes sama määruse I lisa punkti 3.2 lõigu 1 punktiga a hõlmavad asjaomased punktid kõiki ülekandesüsteemi halduri hallatava maagaasi ülekandevõrgu sisse- ja väljavoolupunkte. Kohustused, mis on seotud kolmanda isiku juurdepääsuga maagaasi ülekandesüsteemile ja tulenevad energiaühenduse *acquis*'st, võeti üle Serbia riigi õigusesse energiaseadusega ja ülekandesüsteemi haldur peab neid rakendama vastavalt eeskirjadele.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005.

⁷ 22. mai 2008. aasta kohtuotsus kohtuasjas citiworks AG, C-439/06, ECLI:EU:C:2008:298, punkt 44; 9. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus kohtuasjas Sabatauskas jt, C-239/07, ECLI:EU:C:2008:551, punkt 33; 29. septembri 2016. aasta kohtuotsus kohtuasjas Essent Belgium NV, C-492/14, ECLI:EU:C:2016:732, punkt 76.

Sekretariaat on seisukohal, et ettevõtja Srbijagas, kes on praegu Serbia Vabariigi maagaasi ülekandesüsteemi haldur ja kontrollib kõiki Serbia maagaasi ülekandesüsteemi sisse- ja väljavoolupunkte, ei täida neid kohustusi, kuna jätab Horgoši sissevoolupunktis piiriülese maagaasi ülekandevõime jätkuvalt kõrvale avatud võimsuse jaotamise korrast ega ole seega suutnud tagada kolmandate isikute juurdepääsu vastavas sissevoolupunktis. Lisaks on sekretariaat arvamusel, et Serbia ametiasutused, mis on pädevad tagama sellekohaste kohustuste täitmise, ei suuda seda tegelikult teha.

Esialgu leidis sekretariaat leidis, et kuna Srbijagas jättis Horgoši sissevoolupunktis põhjendamatult kohaldamata kolmandate isikute piiramatut ja mittediskrimineerivat juurdepääsu ning avatud võimsuse jaotamise korra, rikub Serbia Vabariik direktiivi 2009/73/EÜ artiklit 32 ja määruse (EÜ) nr 715/2009 artiklit 16 ning seetõttu ei täida energiaühenduse asutamislepingu artiklist 6, 10 ja 11 tulenevaid kohustusi. Seepärast esitas sekretariaat ministrite nõukogule põhjendatud taotluse.

Põhjendatud taotluses esitatud asjaolude ja argumentide alusel peaks ministrite nõukogu võtma liidu nimel seisukoha, mis väljendab heakskiitu otsusele, millega tehakse kindlaks rikkumine juhtumi ECS-13/17 puhul.

See heakskiit tuleks aga anda tingimusel, et põhjendatud taotluses esitatud põhjendust muudetakse, eemaldades selle punktist 71 *obiter dictum*'i, mis viitab turgu valitseva seisundi võimalikule kuritarvitamisele. See *obiter dictum* ei ole tähtis rikkumise kindlaksmääramiseks kõnealusel juhul ja võib tekitada õiguskindlusetust.

- (c) Otsus 2019/.../MC-EnC Kosovo* suutmatuse kohta täita energiaühenduse asutamislepingut juhtumi ECS-6/18 puhul

Asutamislepingu artikli 16 punkti iii kohaselt kuulub energiaühenduse keskkonnaalasesse *acquis communautaire*'i direktiiv 2001/80/EÜ,⁸ mida on muudetud energiaühenduse ministrite nõukogu 24. oktoobri 2013. aasta otsusega 2013/05/MC-EnC ja energiaühenduse ministrite nõukogu 16. oktoobri 2015. aasta otsusega 2015/07/MC-EnC otsuse 2013/05/MC-EnC muutmise kohta.

Asutamislepingu artikli 16 punkti v kohaselt kuuluvad keskkonnaalasesse *acquis communautaire*'i ka energiaühenduse ministrite nõukogu 24. oktoobri 2013. aasta otsusega 2013/06/MC-EnC muudetud direktiivi 2010/75/EL⁹ III peatükk, V lisa ning artikli 72 lõiked 3 ja 4.

Asutamislepingu artikliga 12 nõutakse, et „lepinguosalisel rakendavad keskkonda käsitlevat *acquis communautaire*'i kooskõlas II lisa kohase asjaomaste meetmete rakendamise ajakavaga.“

Sekretariaat leiab, et Kosovo* ei täitnud oma kohustusi, mis on seotud direktiivi 2001/80/EÜ (olemasolevad seadmed) ja direktiivi 2010/75/EL (uued seadmed) sätete ülevõtmisega riigi õigusesse ja selle rakendamisega. Nõuete täitmata jätmise tõttu ületavad ka Kosovos* oleva viie suure põletusseadme vastavates lubades (kolm seadmete kompleksis „Kosovo A“ ja kaks seadmete kompleksis „Kosovo B“) esitatud heitkoguste piirnõrmeid direktiivis 2001/80/EÜ sätestatud väärtuseid. Lisaks kavatseb Kosovo* rajada uue soojuselektrijaama („Kosovo e Re“) elektrilise netovõimsusega 450 MW. Vastavalt kohaldatavatele energiaühenduse

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll).

õigusaktidele kuuluks see jaam direktiivi 2010/75/EL alusel kategooriasse „uus seade“ ja selle heite piirnormid tuleb määrata kooskõlas sama direktiivi V lisa 2. osas esitatud heite piirnormidega. Kui aga puuduvad siseriiklikud õigusaktid, millega võtta üle direktiivi 2010/75/EL nõuded uute seadmete kohta, ei saa kavandatava uue soojuselektrijaama heite piirnorme sätestada viisil, mis oleks kooskõlas energiaühenduse õigusega.

Sekretariaadi sõnul ei taga praegu Kosovos* kohaldatav õigusraamistik, eelkõige saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli seadus ning haldusjuhend, kooskõla direktiivi 2001/80/EÜ mitme normiga, sest direktiivi kohaldamisalasse kuuluva ühe või mitme seadmekategooria teatavate saasteainete kohta on seal kehtestatud valed heite piirnormid või muud parameetrid.

Uute seadmete puhul ei täida sekretariaadi sõnul Kosovo* oma kohustusi, mis tulenevad otsuse 2013/06/MC-EnC artiklist 2 koostoimes direktiivi 2010/75/EL artikli 30 lõikega 3 ja V lisa 2. osaga, sest ei ole võtnud vastu direktiivi 2010/75/EL III peatüki ega V lisa järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme. Eelkõige ei ole Kosovo* sätestanud eeskirju uute suurte põletusseadmete õhkuheite piiramise kohta või igal juhul edastanud nende teksti sekretariaadile.

Esialgu leidis sekretariaat, et Kosovo* ei ole täitnud energiaühenduse asutamislepingust ja eelkõige selle artiklitest 12 ja 16 tulenevaid kohustusi, sest ei ole võtnud riigi õigusesse üle ega rakendanud direktiivi 2001/80/EÜ artikli 4 lõikeid 1 ja 3 ega III, IV, V, VI ja VII lisa A osa ega direktiivi 2010/75/EL artikli 30 lõiget 3 ja V lisa 2. osa. Seepärast esitas sekretariaat ministrite nõukogule põhjendatud taotluse.

Põhjendatud taotluses esitatud asjaolude ja argumentide alusel peaks ministrite nõukogu võtma liidu nimel seisukoha, mis väljendab heakskiitu otsusele, millega tehakse kindlaks rikkumine juhtumi ECS-6/18 puhul.

3.1.3. Asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel tehtavad otsused:

- (a) Otsus energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel juhtumite ECS-8/11, ECS-6/16 ja ECS-2/13 puhul meetmete kehtestamise kohta Bosniale ja Hertsegoviinale ning nende pikendamise kohta
 - (i) Bosniale ja Hertsegoviinale energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel juhtumi ECS-8/11 puhul kehtestatud meetmete pikendamine

Ministrite nõukogu võttis 16. oktoobril 2015. aastal vastu otsuse 2015/10/MC-EnC, milles sedastati, et Bosnia ja Hertsegoviina ei ole rakendanud ministrite nõukogu otsuseid 2013/04/MC-EnC ja 2014/04/MC-EnC juhtumi ECS-8/11 puhul (milles käsitletakse Bosnia ja Hertsegoviina vastuolu kolmanda energiapaketi) ning seega ei ole riik kõrvaldanud nende otsustega kindlaks tehtud raskeid ja pidevaid rikkumisi. Ministrite nõukogu võttis asutamislepingu artikli 92 alusel vastu järgmised meetmed:

- peatati Bosnia ja Hertsegoviina õigus osaleda asutamislepingu V jaotise VI peatüki alusel vastu võetavate meetmete ja menetlusedokumentide hääletuses;
- sekretariaadil paluti peatada kulude hüvitamise eeskirjade kohaldamine Bosnia ja Hertsegoviina esindajate suhtes kõigi energiaühenduse korraldatud kohtumiste puhul;

- artikli 92 alusel võetud meetmete mõju piirdus ühe aastaga. Ministrite nõukogu analüüsis sekretariaadi aruande alusel meetmete tõhusust ja otsustas meetmete jätkamise vajaduse üle oma järgmisel kohtumisel 2016. aastal.

Et Bosnia ja Hertsegoviina ei võtnud meetmeid otsusega 2016/02/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks, esitas sekretariaat 12. septembril 2018 ministrite nõukogule põhjendatud taotluse asutamislepingu artikli 92 alusel. Ministrite nõukogu võttis 29. novembril 2018. aastal vastu otsuse 2018/17/MC-EnC Bosniale ja Hertsegoviinale kehtestatud meetmete pikendamise kohta, milles sedastati, et Bosnia ja Hertsegoviina ei ole rakendanud ministrite nõukogu otsuseid 2013/04/MC-EnC, 2014/04/MC-EnC, 2015/10/MC-EnC ega 2016/16/MC-EnC ning seega ei ole kõrvaldanud nende otsustega kindlaks tehtud raskeid ja pidevaid rikkumisi. Ministrite nõukogu võttis asutamislepingu artikli 92 alusel vastu järgmised meetmed:

- otsuse 2015/10/MC-EnC artikli 2 lõikega 2 ning otsuse 2016/16/MC-EnC artikli 3 lõikega 1 kehtestatud artikli 92 kohaste meetmete kestust pikendati ühe aasta võrra juhaks, kui kuue kuu möödudes otsusest 2018/17/MC-EnC ei ole kõrvaldatud selle otsuse artiklis 1 osutatud rikkumisi;
- lisaks peatatakse Bosnia ja Hertsegoviina õigus osaleda asutamislepingu II jaotise alusel vastuvõetavate meetmete hääletuses seoses gaasisektori uue *acquis* vastuvõtmisega kõigi energiaühenduse institutsioonide poolt. Samuti peatatakse õigus osaleda asutamislepingu artikli 91 alusel vastu võetavate meetmete hääletuses;
- ministrite nõukogu analüüsib sekretariaadi aruande alusel meetmete tõhusust ja otsustab meetmete jätkamise vajaduse üle 2019. aasta teises pooles toimival kohtumisel;
- sekretariaati kutsutakse üles jälgima Bosnia ja Hertsegoviina võetavate meetmete vastavust *acquis communautaire* ile.

Et Bosnia ja Hertsegoviina ei võtnud meetmeid otsusega 2018/17/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks, esitas sekretariaat 8. oktoobril 2019 ministrite nõukogule põhjendatud taotluse asutamislepingu artikli 92 alusel. Põhjendatud taotluses palus sekretariaat ministrite nõukogul sedastada järgmist:

- Bosnia ja Hertsegoviina ei ole rakendanud ministrite nõukogu otsuseid 2013/04/MC-EnC, 2014/04/MC-EnC, 2015/10/MC-EnC, 2016/16/MC-EnC ega 2018/17/MC-EnC ning seega ei ole kõrvaldanud nende otsustega kindlaks tehtud raskeid ja pidevaid rikkumisi;
- otsuse 2015/10/MC-EnC artikli 2 lõikega 2, otsuse 2016/16/MC-EnC artikli 3 lõikega 1 ja otsuse 2018/17/MC-EnC artikliga 2 kehtestatud artikli 92 kohaste meetmete kestust pikendatakse ühe aasta võrra pärast meetmete vastuvõtmist ministrite nõukogu 2020. aasta teises pooles toimival kohtumisel;
- lisaks peatatakse Bosnia ja Hertsegoviina õigus osaleda asutamislepingu artiklite 91 ja 92 alusel tehtavate otsuste hääletuses;
- ministrite nõukogu analüüsib sekretariaadi aruande alusel meetmete tõhusust ja otsustab meetmete jätkamise vajaduse üle 2020. aasta teises pooles toimival kohtumisel.

Esitatud meetmed on asjakohased ja proportsionaalsed, arvestades kindlaks tehtud rikkumiste järjepidevust ja olulisust. Seepärast peaks ministrite nõukogus liidu nimel võetav seisukoht väljendama otsuse eelnõu heakskiitu.

- (ii) Meetmete kehtestamine Bosniale ja Hertsegoviinale energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel juhtumi ECS-2/13 puhul

Ministrite nõukogu võttis 14. oktoobril 2016 vastu otsuse 2016/03/MC-EnC juhtumi ECS-02/13 puhul, millega tehti kindlaks energiaühenduse õiguse rikkumine, sedastades, et Bosnia ja Hertsegoviina ei täitnud direktiivi 1999/32/EÜ artikli 3 lõiget 1 ega artikli 4 lõiget 1 koostoimes asutamislepingu artikliga 16, sest riik ei suutnud tagada, et kogu tema territooriumil ei kasutata raskeid kütteõlisid, mille väävlisisaldus ületab 1,00 massiprotsenti, ega gaasiõlisid, mille väävlisisaldus ületab 0,1 massiprotsenti.

Et Bosnia ja Hertsegoviina ei võtnud meetmeid otsusega 2016/03/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks, esitas sekretariaat 12. septembril 2018 ministrite nõukogule põhjendatud taotluse, algatades asutamislepingu artikli 92 alusel juhtumi ECS-2/13 S.

Ministrite nõukogu tegi 29. novembri 2018. aasta otsusega 2018/13/MC-EnC kindlaks energiaühenduse õiguse raske ja pideva rikkumise, sedastades, et Bosnia ja Hertsegoviina suutmatuse rakendada ministrite nõukogu otsust 2016/03/MC-EnC ning seega kõrvaldada selle otsusega kindlaks tehtud rikkumised kujutab endast rasket ja pidevat rikkumist asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses, kuid lükkas asutamislepingu artikli 92 kohaste meetmete võtmise edasi 2019. aastani. Samas otsustas ministrite nõukogu, et Bosnia ja Hertsegoviina peab võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada ministrite nõukogu otsusega 2016/03/MC-EnC tehtud määratud rikkumised koostöös sekretariaadiga, ning peab teavitama 2019. aastal ministrite nõukogu võetud meetmete rakendamise kohta. Lisaks kutsuti sekretariaati üles nõudma asutamislepingu artikli 92 alusel meetmete võtmist 2019. aastal, kui Bosnia ja Hertsegoviina ei rakenda ministrite nõukogu otsust 2016/03/MC-EnC 1. juuliks 2019.

Et Bosnia ja Hertsegoviina ei võtnud meetmeid otsusega 2018/13/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks ning Bosnia ja Hertsegoviina siseriikliku õiguse ja direktiivi 1999/32/EÜ kooskõlastatuse tase oli endiselt vastuolus energiaühenduse *acquis*'ga, esitas sekretariaat 8. oktoobril 2019 ministrite nõukogule asutamislepingu artikli 92 alusel taotluse võtta meetmeid. Põhjendatud taotluses palus sekretariaat ministrite nõukogul sedastada järgmist:

- Bosnia ja Hertsegoviina ei ole rakendanud ministrite nõukogu otsuseid 2013/04/MC-EnC, 2014/04/MC-EnC, 2015/10/MC-EnC, 2016/16/MC-EnC ega 2018/17/MC-EnC ning seega ei ole kõrvaldanud nende otsustega kindlaks tehtud raskeid ja pidevaid rikkumisi;
- otsuse 2015/10/MC-EnC artikli 2 lõikega 2, otsuse 2016/16/MC-EnC artikli 3 lõikega 1 ja otsuse 2018/17/MC-EnC artikliga 2 kehtestatud artikli 92 kohaste meetmete kestust pikendatakse ühe aasta võrra pärast meetmete vastuvõtmist ministrite nõukogu 2020. aasta teises pooles toimuval kohtumisel;
- lisaks peatatakse Bosnia ja Hertsegoviina õigus osaleda asutamislepingu artiklite 91 ja 92 alusel tehtavate otsuste hääletuses;

- ministrite nõukogu analüüsib sekretariaadi aruande alusel meetmete tõhusust ja otsustab meetmete jätkamise vajaduse üle 2020. aasta teises pooles toimival kohtumisel.

Seepärast peaks ministrite nõukogus liidu nimel võetav seisukoht väljendama otsuse eelnõu heakskiitu.

- (iii) Meetmete kehtestamine Bosniale ja Hertsegoviinale energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel juhtumi ECS-6/16 puhul

Ministrite nõukogu võttis 14. oktoobril 2016 juhtumi ECS-06/16 puhul vastu otsuse 2016/07/MC-EnC, millega tehakse kindlaks energiaühenduse õiguse rikkumine, sedastades, et Bosnia ja Hertsegoviina rikkus asutamislepingu artikleid 6 ja 89 ning ministrite nõukogu otsuse 2011/02/MC-EnC artikli 3 lõikeid 1 ja 2, sest ei võtnud vastu ega kohaldanud 1. jaanuariks 2015 direktiivi 2009/72/EÜ, direktiivi 2009/73/EÜ, määruse (EÜ) nr 714/2009 ja määruse (EÜ) nr 715/2009 järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme vastavalt ministrite nõukogu otsuse 2011/02/MC-EnC artikli 3 lõikele 1, ega teavitanud nendest meetmetest kohe sekretariaati.

Et Bosnia ja Hertsegoviina ei võtnud meetmeid otsusega 2016/07/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks, esitas sekretariaat 12. septembril 2018 ministrite nõukogule põhjendatud taotluse, algatades asutamislepingu artikli 92 alusel juhtumi ECS-6/16 S.

Ministrite nõukogu tegi 29. novembri 2018. aasta otsusega 2018/16/MC-EnC kindlaks energiaühenduse õiguse raske ja pideva rikkumise, sedastades, et Bosnia ja Hertsegoviina suutmatuse rakendada ministrite nõukogu otsust 2016/07/MC-EnC ning seega kõrvaldada selle otsusega kindlaks tehtud rikkumised kujutab endast rasket ja pidevat rikkumist asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses, kuid lükkas asutamislepingu artikli 92 kohaste meetmete võtmise edasi 2019. aastani. Samas otsustas ministrite nõukogu, et Bosnia ja Hertsegoviina peab võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada ministrite nõukogu otsusega 2016/07/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumised koostöös sekretariaadiga, ning peab teavitama 2019. aastal ministrite nõukogu võetud meetmete rakendamisest. Lisaks kutsuti sekretariaati üles nõudma asutamislepingu artikli 92 alusel meetmete võtmist 2019. aastal, kui Bosnia ja Hertsegoviina ei rakenda ministrite nõukogu otsust 2016/07/MC-EnC 1. juuliks 2019.

Et Bosnia ja Hertsegoviina ei võtnud meetmeid otsusega 2018/16/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks ning Bosnia ja Hertsegoviina ei täitnud endiselt eespool nimetatud kohustusi, olles vastuolus energiaühenduse *acquis*'ga, esitas sekretariaat 8. oktoobril 2019 ministrite nõukogule asutamislepingu artikli 92 alusel taotluse võtta meetmeid. Põhjendatud taotluses palus sekretariaat ministrite nõukogul sedastada järgmist:

- Bosnia ja Hertsegoviina ei ole rakendanud ministrite nõukogu otsuseid 2013/04/MC-EnC, 2014/04/MC-EnC, 2015/10/MC-EnC, 2016/16/MC-EnC ega 2018/17/MC-EnC ning seega ei ole kõrvaldanud nende otsustega kindlaks tehtud raskeid ja pidevaid rikkumisi;
- otsuse 2015/10/MC-EnC artikli 2 lõikega 2, otsuse 2016/16/MC-EnC artikli 3 lõikega 1 ja otsuse 2018/17/MC-EnC artikliga 2 kehtestatud artikli 92 kohaste meetmete kestust pikendatakse ühe aasta võrra pärast meetmete vastuvõtmist ministrite nõukogu 2020. aasta teises pooles toimival kohtumisel;

- lisaks peatatakse Bosnia ja Hertsegoviina õigus osaleda asutamislepingu artiklite 91 ja 92 alusel tehtavate otsuste hääletuses;
- ministrite nõukogu analüüsib sekretariaadi aruande alusel meetmete tõhusust ja otsustab meetmete jätkamise vajaduse üle 2020. aasta teises pooles toimival kohtumisel.

Seepärast peaks ministrite nõukogus liidu nimel võetav seisukoht väljendama otsuse eelnõu heakskiitu.

(b) Otsus energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel juhtumite ECS-3/08 ja ECS-9/13 puhul meetmete kehtestamise kohta Serbia Vabariigile ning nende pikendamise kohta

(a) Meetmete kehtestamine Serbia Vabariigile energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel juhtumi ECS-3/08 puhul

Ministrite nõukogu võttis 14. oktoobril 2016 juhtumi ECS-03/08 kohta vastu otsuse 2016/02/MC-EnC, millega tehakse kindlaks energiaühenduse õiguse rikkumise, sedastades, et Serbia Vabariik ei järginud määruse (EÜ) nr 1228/2003 artiklit 6, sest ei kasutanud Albaania, Põhja-Makedoonia Vabariigi ja Montenegroga olemas olevate ühenduste võimsuse jaotamisest tulenevaid tulusid ühel või mitmel määruse artikli 6 lõikes 6 nimetatud eesmärgil.

Nõuti, et Serbia Vabariik võtaks kõik asjakohased meetmed kindlakstehtud rikkumiste kõrvaldamiseks ja energiaühenduse õigusega kooskõla tagamiseks 2016. aasta detsembriks ning annaks korrapäraselt aru sekretariaadile ja alalisele kõrgetasemelisele töörühmale.

Et Serbia Vabariik ei võtnud meetmeid otsusega 2016/02/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks, esitas sekretariaat 12. septembril 2018 ministrite nõukogule põhjendatud taotluse, alгатades asutamislepingu artikli 92 alusel juhtumi ECS-3/08 S.

Ministrite nõukogu tegi 29. novembri 2018. aasta otsusega 2018/12/MC-EnC kindlaks energiaühenduse õiguse raske ja pideva rikkumise, sedastades, et Serbia Vabariigi suutmatust rakendada ministrite nõukogu otsust 2016/02/MC-EnC käsitletakse raske ja pideva rikkumisena asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses, kui Serbia Vabariik ei kõrvalda otsusega 2016/02/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumisi kuue kuu möödudes otsusest 2018/12/MC-EnC, kuid lükkas asutamislepingu artikli 92 kohaste meetmete võtmise edasi 2019. aastani. Samal ajal otsustas ministrite nõukogu, et Serbia Vabariik peab võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada ministrite nõukogu otsusega 2016/02/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumised koostöös sekretariaadiga, ning peab teavitama 2019. aastal ministrite nõukogu võetud meetmete rakendamise kohta. Lisaks kutsuti sekretariaati üles nõudma asutamislepingu artikli 92 alusel meetmete võtmist 2019. aastal, kui Serbia Vabariik ei rakenda ministrite nõukogu otsust 2016/02/MC-EnC 1. juuliks 2019.

Serbia Vabariik ei kõrvaldanud ministrite nõukogu otsusega 2016/02/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumisi kuue kuu möödudes otsusest 2018/12/MC-EnC.

Et Serbia Vabariik ei võtnud meetmeid otsusega 2018/12/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks ning Serbia Vabariik rikkus endiselt energiaühenduse *acquis*'d, sest ei täitnud oma kohustust kasutada Albaania, endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi ja Montenegroga olemas olevate ühenduste võimsuse jaotamisest tulenevaid tulusid ühel või mitmel määruse (EÜ) nr 1228/2003 artikli 6

lõikes 6 nimetatud eesmärgil, esitas sekretariaat 8. oktoobril 2019 ministrite nõukogule asutamislepingu artikli 92 alusel taotluse võtta meetmeid. Põhjendatud taotluses palus sekretariaat ministrite nõukogul sedastada järgmist:

- Serbia Vabariik rikub raskelt ja pidevalt ministrite nõukogus asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel kehtestatud kohustusi, sest ei rakenda ministrite nõukogu järgmisi otsuseid:
 - 14. oktoobri 2016. aasta otsus 2016/02/MC-EnC juhtumi ECS-3/08 kohta ja 29. novembri 2018. aasta otsus 2018/12/MC-EnC juhtumi ECS-3/08 S kohta;
 - 23. septembri 2014. aasta otsus 2014/03/MC-EnC juhtumi ECS-9/13 kohta ja 14. oktoobri 2016. aasta otsus 2016/17/MC-EnC juhtumi ECS-9/13 S kohta;

ega kõrvalda nende otsustega kindlaks tehtud rikkumisi;

- Serbia Vabariigi õigus osaleda asutamislepingu V jaotise VI peatüki alusel vastu võetavate meetmete ja menetlusedokumentide hääletuses ning õigus osaleda asutamislepingu artikli 91 kohaste otsuste hääletuses on peatatud;
- sekretariaadil palutakse peatada kulude hüvitamise eeskirjade kohaldamine Serbia Vabariigi esindajate suhtes kõigi energiaühenduse korraldatud kohtumiste puhul;
- kooskõlas asutamislepingu artikliga 6 kutsutakse Euroopa Liitu üles võtma asjakohased meetmed Serbiale rahalise toetuse maksmise peatamiseks asutamislepinguga hõlmatud sektorites;
- otsusega vastu võetud meetmete mõju piirdub ühe aastaga alates nende vastuvõtmisest ministrite nõukogu 2019. aasta teises pooles toimival kohtumisel. Ministrite nõukogu analüüsib sekretariaadi aruande alusel meetmete tõhusust ja otsustab meetmete jätkamise vajaduse üle oma järgmisel kohtumisel 2020. aastal;
- Serbia Vabariik võtab kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada juhtumite ECS-3/08 ja ECS-3/08 S kohta ministrite nõukogu tehtud otsustega 2016/02/MC-EnC ja 2018/12/MC-EnC ning juhtumite ECS-9/13 ja ECS-9/13 S kohta koostatud otsustega 2014/03/MC-EnC ja 2016/17/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumised koostöös sekretariaadiga, ning teavitab 2020. aastal ministrite nõukogu võetud meetmete rakendamisest;
- sekretariaati kutsutakse üles jälgima Serbia Vabariigi võetavate meetmete vastavust *acquis communautaire* ile.

Seepärast peaks ministrite nõukogus liidu nimel võetav seisukoht väljendama otsuse elnõu heakskiitu.

- (ii) Serbia Vabariigile energiaühenduse asutamislepingu artikli 92 lõike 1 alusel juhtumi ECS-9/13 puhul kehtestatud meetmete pikendamine

Ministrite nõukogu leppis 29. novembril 2018 kokku, et pikendab kuue kuu võrra tähtaega, milliseks ajaks Serbia Vabariik peab juhtumi ECS-9/13 puhul (milles käsitletakse Serbia Vabariigi vastuolu maagaasi ülekandesüsteemi haldurite eraldamise nõudega) kõrvaldama ministrite nõukogu otsustega 2014/03/MC-EnC ja 2016/17/MC-EnC kindlaks tehtud rasked ja pidevad rikkumised.

Et Serbia Vabariik ei võtnud meetmeid otsustega 2014/03/MC-EnC ja 2016/17/MC-EnC kindlaks tehtud rikkumise kõrvaldamiseks, esitas sekretariaat 8. oktoobril 2019 ministrite nõukogule põhjendatud taotluse asutamislepingu artikli 92 alusel. Põhjendatud taotluses palus sekretariaat ministrite nõukogul sedastada järgmist:

- Serbia Vabariigi õigus osaleda asutamislepingu V jaotise VI peatüki alusel vastu võetavate meetmete ja menetlusdokumentide hääletuses ning õigus osaleda asutamislepingu artikli 91 kohaste otsuste hääletuses on peatatud;
- sekretariaadil palutakse peatada kulude hüvitamise eeskirjade kohaldamine Serbia Vabariigi esindajate suhtes kõigi energiaühenduse korraldatud kohtumiste puhul;
- kooskõlas asutamislepingu artikliga 6 kutsutakse Euroopa Liitu üles võtma asjakohased meetmed Serbiale rahalise toetuse maksmise peatamiseks asutamislepinguga hõlmatud sektorites;
- otsusega vastu võetud meetmete mõju piirdub ühe aastaga otsuse vastuvõtmisest.

Esitatud meetmed on asjakohased ja proportsionaalsed, arvestades kindlaks tehtud rikkumiste järjepidevust ja olulisust. Seepärast peaks ministrite nõukogus liidu nimel võetav seisukoht väljendama otsuse eelnõu heakskiitu.

3.2. Töörühma kavandatavad aktid

Eespool nimetatud punkt (jaotises 2.3) eeldab töörühma otsust, milles Euroopa Komisjoni esindaja väljendab Euroopa Liidu seisukohta.

Energiaühendus võttis 2011. aastal vastu ELi kolmanda energiapaketi ning kehtestati lihtmenetlus ELi võrgueeskirjade ja suuniste vastuvõtmiseks¹⁰.

Võrgueeskirjad ja suunised on tehnilised eeskirjad, mille eesmärk on ühtlustada ja parandada piiriüleste energiavoogude juhtimist. Energiaühenduses on vastu võetud juba mitu ELi võrgueeskirja ja suunist, sealhulgas gaasivõrgu suunised ülekandevõime piiratud juhtimise kohta,¹¹ gaasivõrgu eeskiri koostalitlus- ja andmevahetuseeskirjade kohta,¹² elektrivõrgu eeskiri elektritootmisüksuste võrku ühendamise nõuete kohta,¹³ elektrivõrgu eeskiri tarbimise ühendamise kohta¹⁴ ning elektrivõrgu eeskiri alalisvooluülekandesüsteemide ja alalisvooluühendusega energiapargimoodulite võrguühenduse kohta¹⁵.

Töörühm võttis 2018. aastal vastu võrgueeskirjad gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide¹⁶ ja gaasi ülekandetasude ühtlustatud ülesehituse põhimõtete kohta¹⁷.

Töörühma kõnealune otsus hõlmab määruses (EL) nr 312/2014¹⁸ käsitletud võrgueeskirju.

Komisjoni määruses (EL) nr 312/2014, millega kehtestatakse ülekandesüsteemides gaasivarustuse tasakaalustamise võrgueeskiri, sätestatakse gaasivaru tasakaalustamise eeskirjad, sealhulgas võrguga seotud eeskirjad märkimise menetluste,

¹⁰ Menetlusdokument 01/2012/PHLG-EnC.

¹¹ Otsus 2018/01/PHLG-EnC.

¹² Otsus 2018/02/PHLG-EnC.

¹³ Otsus 2018/03/PHLG-EnC.

¹⁴ Otsus 2018/05/PHLG-EnC.

¹⁵ Otsus 2018/04/PHLG-EnC.

¹⁶ Otsus 2018/06/PHLG-EnC.

¹⁷ Otsus 2018/07/PHLG-EnC.

¹⁸ Komisjoni 26. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 312/2014, millega kehtestatakse ülekandesüsteemides gaasivarustuse tasakaalustamise võrgueeskiri, ELT L 91, 27.3.2014, lk 15–35.

tasakaalustamatustasude, päevase tasakaalustamatuse tasuga seotud arveldamiste ja ülekandesüsteemi haldurite võrkude vahel toimuva operatiivtasakaalustamise kohta.

Gaasivaru tasakaalustamise võrgueeskirja võimalikku kasutuselevõttu hindav energiaühenduse ajutine töörühm leppis 2019. aasta aprillis kokku ülekandesüsteemides gaasivaru tasakaalustamist käsitleva võrgueeskirja kohandatud versioonis.

Sellest lähtudes peaks Euroopa Liidu nimel alalises kõrgetasemelises töörühmas võetav seisukoht väljendama heakskiitu töörühma otsuse eelnõule energiaühenduses määruse (EL) nr 312/2014 rakendamise kohta.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud otsused, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslikud tagajärjed asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad otsustavalt mõjutada liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“¹⁹.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Ministrite nõukogu ja alaline kõrgetasemeline töörühm on energiaühenduse asutamislepinguga asutatud organid.

Ministrite nõukogus ja töörühmas vastu võetavad dokumendid on õigusliku toimega aktid. Kavandatav akt on siduv rahvusvahelise õiguse alusel kooskõlas energiaühenduse asutamislepingu artikliga 76, mille kohaselt on otsus õiguslikult siduv nende suhtes, kellele see on adresseeritud.

Kavandatavate aktidega ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaloõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud energiaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaaloõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 194.

¹⁹ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.3. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 194 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel energiaühenduse ministrite nõukogus ja energiaühenduse alalises kõrgetasemelises töörühmas (Chişinău 12.–13. detsember 2019) võetava seisukoha kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 194 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis energiaühenduse asutamislepingu (edaspidi „asutamisleping“) nõukogu 29. mai 2006. aasta otsusega 2006/500/EÜ²⁰ ja see jõustus 1. juulil 2006.
- (2) Asutamislepingu artiklite 47 ja 76 kohaselt võib ministrite nõukogu võtta vastu meetmeid otsuse või soovitusel vormis.
- (3) Ministrite nõukogu võtab 13. detsembril 2019 oma 17. istungjärgul vastu mitu käesoleva otsuse 1. lisas loetletud akti.
- (4) Alaline kõrgetasemeline töörühm võtab 12. detsembril 2019 oma 55. kohtumisel vastu käesoleva otsuse 2. lisas loetletud akti.
- (5) On asjakohane määrata kindlaks ministrite nõukogus ja alalises kõrgetasemelises töörühmas liidu nimel võetav seisukoht, sest kavandatavatel aktidel on liidule õiguslik toime.
- (6) Kavandatavate aktide eesmärk on aidata täita energiaühenduse asutamislepingu eesmärgi ning hõlbustada Viinis asuva ja muu hulgas ministrite nõukogu haldusküsimustes toetava energiaühenduse sekretariaadi tegevust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Chişinăus 13. detsembril 2019 toimuval ministrite nõukogu 17. istungjärgul liidu nimel võetav seisukoht Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes on esitatud käesoleva otsuse 1. lisas.

Artikkel 2

Chişinăus 12. detsembril 2019 toimuval alalise kõrgetasemelise töörühma 55. kohtumisel liidu nimel võetav seisukoht Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes on esitatud käesoleva otsuse 2. lisas.

²⁰ ELT L 198, 20.7.2006, lk 15.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*